

ράσσεται και αφίπταται των οφθαλμών των υπό των αγρίων φωνών μη επιδεχομένων σύγκρισιν, των παρόντων ασμάτων και των εκκωφαντικών κρότων των ποιμενικών κωδώνων, ούς οι κυνοπλήκται κατά δεκάδας φέρουσι μεθ' εαυτών μετά των συν αυτοίς εορταζόντων τους γάμους των και ούς κροτούσι πάντες ομού εις τρόπον ώστε και ημιθανής τις να τρομάζει. Από της Λαμπράς ήτοι της Αναστάσεως και εντεύθεν εόρτασεν η Κυθρέα τοιούτους κοινογάμους πλείονας των δέκα, και τοιούτοι γάμοι ετελέσθησαν εφέτος, όχι μόνον χάριν των λογικών αλλά και των αλόγων. Κύνες ζώα, φορτηγά, βόες, χοίροι και πρόβατα σιτευτά εδήχθησαν ουκ ολίγα...»

Όπως διαπιστώνομεν από την επιστολή αυτή σε ένα διάστημα 2-3 μηνών στην Κυθρέα συνέβηκαν 10 τέτοιοι σκυλόγαμοι, αριθμός ιδιαίτερα μεγάλος. Σκυλόγαμο όμως δεν έκαναν μόνο οι άνθρωποι αλλά και τα ζώα τα οποία οι ιδιοκτήτες τους υποχρέωναν με διάφορους θορύβους να αγρυπνούν την κατάλληλη νύκτα μετά το δάγκωμα του σκύλου. Ως αποτέλεσμα ήταν το παράξενο αυτό έθιμο να καταντήσει ανυπόφορο για τη ζωή της κωμόπολης. Ο δε συντάκτης της επιστολής εθεώρησε πως μόνο κυβερνητική παρέμβαση που θα αναλάμβανε τη θεραπευτική αγωγή όσων δαγκάνονταν από κάποιο σκυλί θα συντελούσε στη σταδιακή εξάλειψη της δεισιδι-

μονικής του επίδρασης στο λαό.

Ιδιαίτερα εορταστικό χαρακτήρα είχε ο σκυλόγαμος ανάμεσα στα μέλη της Οθωμανικής μειονότητας της Κύπρου. Γράφει σχετικά η αλήθεια στις 1/13.9.1895:

«Επί δύο νύκτας τώρα Τούρκοι έχοντες τον λεγόμενον σκυλόγαμον ανησυχούσι τους της συνοικίας και όλους της πόλεως μας τους κατοίκους δι' επανειλημμένων πυροβολισμών και άλλων ενοχλητικών διασκεδάσεων. Οι γείτονες εζήτησαν ζαπιτιέν να τους εμποδίσει από τους συχνούς πυροβολισμούς και δεν ευρέθη τοιούτος...»

Στο άρθρο αυτό καυστηριαζόταν αρκετά έντονα η κυβερνητική αδυναμία να καταστείλει το δεισιδαιμονικό αυτό έθιμο και να περιοριστούν οι αναστατώσεις που επέφερε στους κατοίκους της πόλης. Με την πάροδο βέβαια του χρόνου, οι συνθήκες ζωής που προκαλούσαν την εξαθλίωσιν των λαϊκών μαζών εξαιτίας της μακροχρόνιας δουλείας του έθνους άρχισαν να υποχωρούν. Η δημιουργία σχολείων και η άνοδος του πολιτιστικού επιπέδου των κατοίκων της Κύπρου υπήρξαν και οι αιτίες ώστε τα παράδοξα και περίεργα αυτά έθιμα όπως το έθιμο του σκυλόγαμου, που ήταν αναπόσπαστα στοιχεία της καθημερινής ζωής να περιοριστούν βαθμιαία μέχρι την ολοκληρωτική τους εξάλειψη.

Χωριό μου

Χωριό μου πόσο επόθησα και πάλι να βρεθώ
μέσα στην πλάνα σιωπή των όμορφων βραδιών σου
και κάτω από τον έναστρο κι απέραντο ουρανό σου
να κλείσω απαλά τα βλέφαρα και ν' αποκοιμηθώ.
Κι εκεί του μοσκομύριστου αγέρα σου η πνοή
έτσι γλυκά στον ύπνο μου καθώς θα με φιλήσει
σαν το λουλούδι της αυγής πάλι να ξανανθίσει
μα μέσα μου νιογέννητη κι ολόδροση ζωή.

Τάκης Νικολαΐδης